

Pensjonsordningen for arbeidstakere til sjøs

Med informasjon om inntektsbasert ordning
fra 1. januar 2020

PENSJONSTRYGDEN
FOR SJØMENN

INNLEDNING

Pensjonstrygden for sjømenn er en obligatorisk tjenstepensjonsordning som ble etablert ved lov 3. desember 1948. Loven har vært endret en rekke ganger, i stor grad for å tilpasse den til endringer i folketrygdens pensjonssystem.

Etter endring av loven med virkning fra 1. januar 2020 er ordningen nå todelt mellom en fartstidsbasert og en inntektsbasert ordning. De medlemmer som var 50 år eller eldre 1. januar 2020 tilhører fartstidsbasert ordning. For disse blir det ingen endringer verken i opptjening eller utbetaling av pensjon.

Nye medlemmer uansett alder og eksisterende medlemmer under 50 år 1. januar 2020 vil få opptjening i inntektsbasert ordning. I denne ordningen opparbeider medlemmene en pensjonsbeholdning. Verdien av fartstid opptjent før 1. januar 2020 overføres til pensjonsbeholdningen når medlemmet fyller 62 år og utbetales etter reglene i inntektsbasert ordning.

Uansett hvilken ordning du tilhører kan du bruke medlemsportalen, som du finner på

hjemmesiden www.pts.no, til å få oversikt over fartstidsmånedene eller pensjonsbeholdning. Du kan også beregne fremtidig pensjonsutbetaling og søke om pensjon elektronisk.

Dette heftet skal gi deg kortfattet informasjon om rettighetene dine i Pensjonstrygden for sjømenn. Første del beskriver inntektsbasert ordning som gjelder nye medlemmer uansett alder og eksisterende medlemmer under 50 år 1. januar 2020. Andre del beskriver fartstidsbasert ordning og gjelder medlemmer som var 50 år eller eldre 1. januar 2020. På baksiden finnes en punktliste over de viktigste endringene som følge av lovendringen. Vennligst ta kontakt med oss dersom det er noe som er uklart eller ikke kommer godt nok frem i dette heftet.

Oslo, desember 2019

MEDLEMSPORTALEN

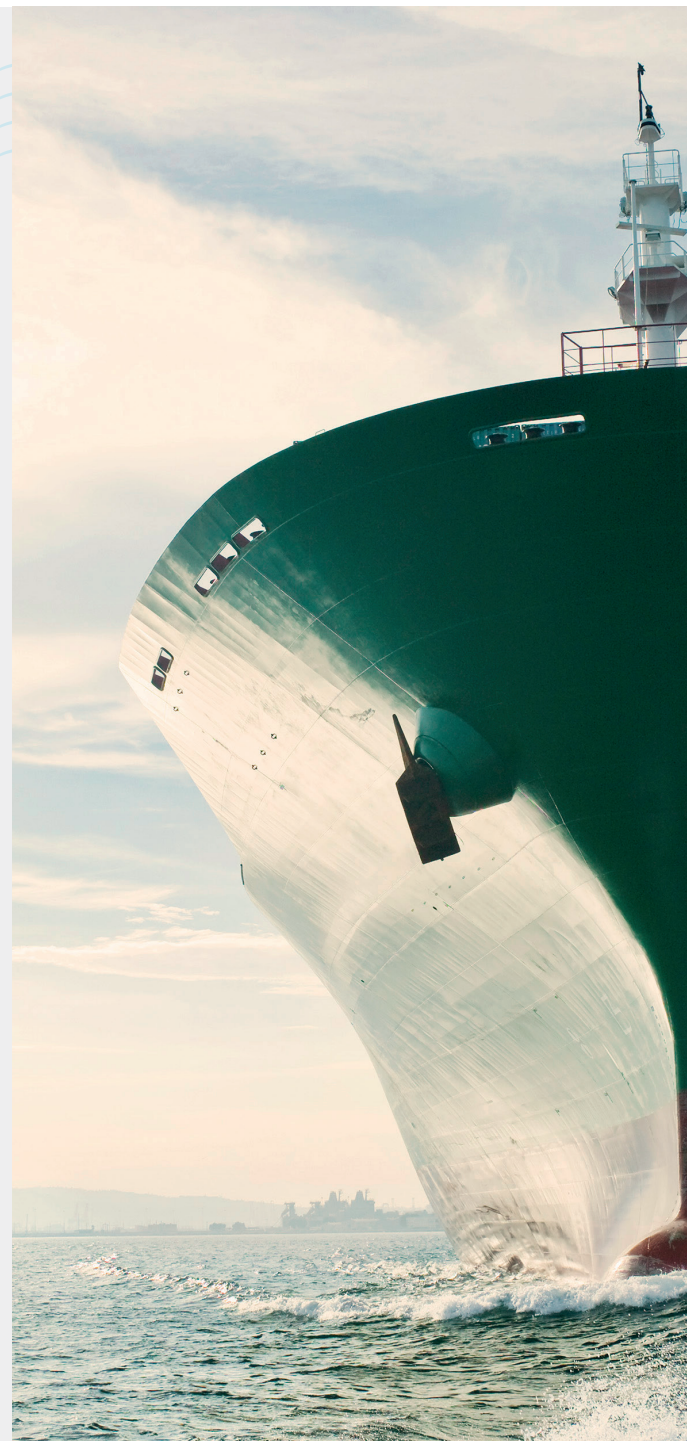
Pensjonstrygden for sjømenn har en selvbetjeningsløsning for kommende og nåværende pensjonister. Ved å gå inn på hjemmesiden www.pts.no og logge inn i medlemsportalen kan du med tre enkle skritt søke om pensjon. I mange tilfeller kommer svaret innen 1 minutt.

Medlemsportalen kan også gi deg oversikt over din opptjente fartstid i henhold til fartstidsbasert ordning eller din pensjonsopptjening i

henhold til inntektsbasert ordning, og du kan beregne hvor mye du kan få i pensjon før du søker.

I medlemsportalen finnes det en meldingsinnboks hvor du vil motta vedtak, pensjonsslipper, melding om årlig pensjonsregulering og annen informasjon relevant for din sjømannspensjon. Varsel om at det finnes nye meldinger i meldingsinnboksen blir sendt til din e-postadresse. Du kan også sende meldinger til PTS fra meldingsboksen.

Du kan også logge inn i medlemsportalen via appen «Ditt PTS». Appen lastes ned ved å gå til App Store (for iOS enheter) og til Google Play (for Android enheter) og søke etter «Ditt PTS». Klikk deretter på «installer» og appen blir lastet ned til din mobil eller nettbrett.

INNTEKTSBASERT ORDNING

Er du nytt medlem av PTS eller er eksisterende medlem og under 50 år 1. januar 2020 omfattes du av dette regelverket

Nye medlemmer, uansett alder, og eksisterende medlemmer som er yngre enn 50 år 1. januar 2020, får all opptjening fra og med dette tidspunktet i henhold til reglene i inntektsbasert ordning. De som er yngre enn 50 år på ikrafttredelsestidspunktet, får tidligere opptjente rettigheter etter fartstidsbasert ordning konvertert til en pensjonsbeholdning ved fylte 62 år, som tas ut fleksibelt fra ønsket tidspunkt, tidligst ved fylte 62 år.

PENSJONSALDER

I inntektsbasert ordning er det fleksibelt valg av pensjonsuttak. Tidligste oppstartstidspunkt er satt til 62 år, og senest mulige uttak er ved 70 år.

UTBETALINGSPERIODE

Du skal selv velge hvor lenge utbetaling ønskes, men minste periode er 7 år og ikke lenger enn til medlemmet blir 80 år. Lengst mulig utbetalingsperiode blir dermed 18 år (fra 62 til 80 år).

MINSTEKRAV FOR RETT TIL SJØMANNSPENSJON

Det kreves minimum 3 år med opptjening for rett til pensjon.

PENSJONSUTBETALING

Inntektsbasert ordning innebærer en årlig opptjening til en pensjonsbeholdning med en opptjeningssats av lønn.

Det gis pensjonsopptjening av inntekt opptil 12 ganger grunnbeløpet i folketrygden med en opptjeningssats på 6,3 prosent. Størrelsen på årlig pensjonsutbetaling avhenger av hvor stor pensjonsbeholdningen din er ved uttak, og hvor lang periode du ønsker å motta pensjonen. Den nye ordningen innebærer også at du kan kombinere sjømannspensjon med arbeid

uten at pensjonen din reduseres, og at videre arbeid til sjøs gir opptjening frem til 70 år.

PENSJON OG INNTEKT

Ved siden av pensjonen du mottar fra Pensjonstrygden for sjømenn kan du tjene så mye du selv ønsker.

OPPHØR AV RETTEN TIL PENSJONSBEHOLDNING

Retten til pensjonsbeholdningen opphører ved arbeidstakerens død.

TILPASNING TIL FOLKETRYGDEN

Nå kan du få pensjon i folketrygden fra du er 62 år. Velger du å ta ut pensjon fra folketrygden før 67 år, påvirker ikke dette sjømannspensjonen din.

Du kan imidlertid ikke ha sjømannspensjon samtidig som du mottar arbeidsavklaringspenger eller 100 prosent uføretrygd. Det vil da heller ikke bli utbetalinger etter fylte 67.

Dersom du har delvis uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger, vil utbetalingen fra oss utbetales i motsvarende grad. Det vil da også kunne være en rest av pensjonsbeholdningen som utbetales etter 67 år.

Pensjonen kan kombineres med 100 prosent privat eller offentlig avtalefestet pensjon (AFP) fra 62 år.

INNBETALING AV PREMIE

Som medlem plikter du å betale premie til oss. I likhet med fartstidsbasert ordning skal arbeidsgivere betale inn en premieavgift tilsvarende 3,3 prosent av all lønn. Arbeidstaker skal i inntektsbasert ordning betale inn 1,7 prosent av inntekten. Rederiet er ansvarlig for at riktig arbeidstakerpremie blir trukket i hyren og innbetalt til oss.

OVERGANGSREGLER I NY ORDNING

Ved innføring av inntektsbasert ordning vil medlemmer som er 50 år eller eldre fortsette i fartstidsbasert ordning. Inntektsbasert ordning vil kun gjelde de som er under 50 år ved innføringen av ny lov, eller som begynner sin tjeneste til sjøs etter at inntektsbasert ordning trer i kraft.

KONVERTERING

Pensjongivende fartsmåneder opptjent i fartstidsbasert ordning gjøres om til en pensjonsbeholdning når medlemmet fyller 62 år og utbetales etter reglene i inntektsbasert ordning.

OMFANGSREGLER

Omfangsreglene er identiske i inntektsbasert og fartstidsbasert ordning.

Personer som er medlemmer av Pensjonstrygden for sjømenn:

- Statsborgere fra ethvert EU/EØS-land.
- Personer som er bosatt i et nordisk land.

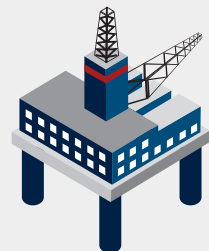
Og som er arbeidstakere om bord på norskregistrerte skip (NOR/NIS) på minst 100 bruttotonn.

- Personer som arbeider på utenlandsk-registrert skip, dersom de er medlemmer i folketrygden som bosatt i Norge.

Disse reglene gjelder for ovennevnte personer på ethvert skip, fiske og fangstfartøy, bore-fartøy og enhver annen flyttbar innretning i sjøen som har eget fremdriftsmiddel eller utstyr for boring etter undersjøiske naturforekomster.

Skip under 100 bruttotonn skal også være med i ordningen hvis rederiet også disponerer andre norske skip på minst 100 bruttotonn. Redningsskøyter som tilhører Rednings-selskapet, er også med i ordningen

Skip som tilhører forsvaret og skip som ves-entlig går i fart på innsjøer og elver, skal ikke regnes med i pensjonstrygden.

Personer som er unntatt fra medlemskap i pensjonsordningen:

- Arbeidstakere som på grunn av stillingen om bord er medlemmer av Statens Pensjonskasse, kommunal eller fylkes-kommunal pensjonskasse.
- Ansatte i hotell og restaurantvirksomhet på NIS-registrerte turistskip (fra 1.1.1994).
- Fiskere (medlemmer i Garantikassen for fiskere).
- Statsborgere fra andre EU/EØS-land som omfattes av det annet lands trygdellovgivning.

Omfangsreglene er ikke utfyllende beskrevet her. Vennligst ta kontakt hvis du har spørsmål.

FARTSTIDS-BASERT ORDNING

Er du eksisterende medlem på 50 år eller eldre 1. januar 2020 omfattes du av dette regelverket

Medlemmer som er 50 år eller eldre når inntektsbasert ordning trer i kraft 1. januar 2020 vil følge tidligere regelverk både når det gjelder opptjening, utbetaling av pensjon og uttaksalder. Disse får ingen opptjening etter reglene i inntektsbasert ordning.

PENSJONSALDER

Pensjonsalderen er som hovedregel 60 år. Forutsetningen for å kunne motta pensjon fra denne alderen er at du har opptjent minst 120 farts måneder etter fylte 40 år.

UTSKUTT PENSJONSALDER

Dersom du ikke fyller kravene ovenfor, er pensjonsalderen din mellom 60 og 65 år. Hvor

mange fartsmåneder du har etter fylte 40 år, avgjør hva som blir pensjonsalderen din. Pensjonsalderen øker med én måned for hver annen måned du mangler på 120 fartsmåneder etter fylte 40 år.

Eksempel:

Fartstid etter 40 år	Pensjonsalder
120 måneder	60 år
80 måneder	61 år, 8 mnd.
40 måneder	63 år, 4 mnd.
0 måneder	65 år

MINSTEKRAV FOR RETT TIL SJØMANNSPENSJON

Det kreves minst 150 fartsmåneder for å ha rett til sjømannspensjon. Mangler du tilstrekkelig fartstid for å nå minstekravet, kan vi medregne eventuell fartstid fra tjeneste på øvrige EU/EØS-lands skip, på fiskebåter og på statens skip. Etter spesielle regler kan også verneplikt medregnes. Slik tjenestetid teller imidlertid ikke med ved beregningen av sjømannspensjonen.

PENSJONSUTBETALING

Den årlige pensjonsutbetalingen din beregnes ved å multiplisere antall fartsmåneder med de til enhver tid gjeldende pensjonssatsene. Maks tellende fartstid er 360 måneder. Det er ulike satser for fartstid opptjent som overordnet og underordnet. Det ytes pensjon for maksimalt 360 fartsmåneder, og av dem som gir best pensjon.

PENSJONSTILLEGG

Har du opptjent fartstid tre av de fem siste årene før uttak av pensjon, kan du ha rett på et tillegg i pensjonen. For å få tillegget må arbeidsinntekten ved siden av pensjonen være under to ganger grunnbeløpet i folketrygden.

Inntektsgrensen for pensjonstillegget følger kalenderåret. Blir inntektsgrensen overskredet, har du ikke krav på tillegget for det aktuelle året. Inntektsgrensen reduseres i forhold til antall måneder du tar ut pensjon.

Tillegget utgjør:

11 prosent for personer født i 1952–1954, 8 prosent for personer født i 1955–1959, 5 prosent for personer født i 1960–1964. Pensjonstillegget fra Pensjonstrygden for sjømenn er på vei til å bli faset ut i takt med oppbygging av tilleggspensjoner i private ordninger. Medlemmer født etter 1964 får ikke tillegg.

PENSJON OG INNTEKT

Ved siden av pensjonen du mottar fra Pensjonstrygden for sjømenn, kan du tjene så mye du selv ønsker. Imidlertid finnes det noen forbehold:

- I perioden 60 til 62 år kan du ikke jobbe i stillinger som gir deg fartstid i Pensjonstrygden for sjømenn, eller på tilsvarende båter i andre land. Unntaket er som vikar (se vikarreglene).
- Tjener du over to ganger grunnbeløpet i folketrygden, mister du pensjonstillegget.

VIKARREGLENE

Vikarreglene gir deg mulighet til å jobbe begrenset i stillinger som gir deg fartstid i perioden 60 til 62 år. Du kan jobbe som vikar i 3 måneder innenfor en 12 måneders periode. Vikartiden omfatter både arbeidstid og lønnet fritid. For å kunne benytte deg av vikarreglene må du ha minst én måneds opphold etter at tjenestetiden din er avsluttet.

En 12 måneders periode regnes fra pensjoneringsdato og 12 måneder frem i tid.

PENSJON FØR 60 ÅR

Dersom alder og fartstid utgjør 80 år eller mer, du har sluttet i sjøtjenesten og de andre forutsetningene for å få pensjon er oppfylt, kan du søke om pensjon inntil fem år før fylte 60 år. Pensjonen vil da bli redusert med 0,7 prosent for hver måned du ønsker å ta ut pensjon før 60 år. Hvis du tar ut pensjon ved 58 år, blir pensjonen således redusert med 16,8 prosent. Reduksjonen vil du ha så lenge du mottar pensjon fra oss.

Tar du ut pensjon før du blir 60 år, vil du ikke kunne få pensjonstillegg, og du kan ikke ha sjøtjeneste på skip som er med i trygden.

TILBAKEBETALING AV PREMIE

Dersom du ikke har rett til pensjon fordi du ikke oppnår 150 fartsmåneder, kan du ha krav på tilbakebetaling av innbetalt premie. Dette er en engangsutbetaling som blir utbetalt ved oppnådd pensjonsalder.

Vilkårene for tilbakebetaling av arbeidstakerpremie:

- Du må ha sluttet i arbeidet som gir deg fartstid i Pensjonstrygden for sjømenn.
- Du må ha betalt inn premie for minimum 36 og maksimum 149 fartsmåneder.
- Du må ha oppnådd pensjonsalder (samme regler som ved pensjon).
- Du kan ikke motta arbeidsavklaringspenger, full uførepensjon fra folketrygden eller full offentlig AFP.
- Retten til å kreve tilbakebetaling av premie faller bort fra og med måneden etter fylte 67 år. Dvs. at din søknad må være innkommet senest innen utgangen av den måneden du fyller 67 år.

Du kan beregne hvor stor utbetalingen blir i medlemsportalen.

OPPHØR AV SJØMANNSPENSJON

Sjømannspensjonen opphører ved fylte 67 år eller fra det tidspunktet du mottar arbeidsavklaringspenger, 100 prosent uføretrygd eller 100 prosent offentlig avtalefestet pensjon (AFP).

TILPASNING TIL FOLKETRYGDEN

Nå kan du få pensjon i folketrygden fra du er 62 år. Velger du å ta ut pensjon fra folketrygden før 67 år, påvirker ikke dette sjømannspensjonen din.

Du kan imidlertid ikke ha pensjon sammen med arbeidsavklaringspenger eller 100 prosent uføretrygd. Du kan heller ikke ha pensjon samtidig som du mottar 100 prosent offentlig avtalefestet pensjon (AFP) før du fyller 65 år. Dersom du har delvis uføretrygd eller offentlig AFP, vil utbetalingen fra oss utbetales i motsvarende grad.

Sjømannspensjonen blir ikke redusert ved uttak av privat AFP, men vær oppmerksom på at sjømannspensjonen kan påvirke din rett til privat AFP. Vennligst ta kontakt med ordningen som administrerer din AFP hvis du er usikker.

INNBETALING AV PREMIE

Som medlem plikter du å betale premie til oss. Størrelsen på premien avhenger av om du er registrert som over eller underordnet og om du jobber mer enn 15 dager per måned. Premien reguleres opp hvert år på lik linje med reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden.

Det innbetales premie både fra arbeidsgiver og arbeidstaker. Arbeidsgiverpremien utgjør 3,3 prosent av arbeidstakerens bruttoinntekt. Rederiet er ansvarlig for at riktig arbeidstakerpremie blir trukket i hyren og innbetalt til oss.

OMFANGSREGLER

Personer som er medlemmer av pensjonstrygden for sjømenn:

- Statsborgere fra ethvert EU/EØS-land.
- Personer som er bosatt i et nordisk land.

Og som er arbeidstakere om bord på norskregistrerte skip (NOR/NIS) på minst 100 bruttotonn.

- Personer som arbeider på utenlandsk-registrert skip, dersom de er medlemmer i folketrygden som bosatt i Norge.

Disse reglene gjelder for ovennevnte personer på ethvert skip, fiske og fangstfartøy, borefartøy og enhver annen flyttbar innretning i sjøen som har eget fremdriftsmiddel eller utstyr for boring etter undersjøiske naturforekomster.

Skip under 100 bruttotonn skal også være med i ordningen hvis rederiet også disponerer andre norske skip på minst 100 bruttotonn. Redningsskøyter som tilhører Rednings-selskapet, er også med i ordningen

Skip som tilhører forsvaret og skip som vesentlig går i fart på innsjøer og elver, skal ikke regnes med i pensjonstrygden.

Personer som er unntatt fra medlemskap i pensjonsordningen:

- Arbeidstakere som på grunn av stillingen om bord er medlemmer av Statens Pensjonskasse, kommunal eller fylkes-kommunal pensjonskasse.
- Ansatte i hotell og restaurantvirksomhet på NIS-registrerte turistskip (fra 1.1.1994).
- Fiskere (medlemmer i Garantikassen for fiskere).
- Statsborgere fra andre EU/EØS-land som omfattes av det annet lands trygdelovgivning.

Omfangsreglene er ikke utfyllende beskrevet her. Vennligst ta kontakt hvis du har spørsmål.

KONTAKT OSS

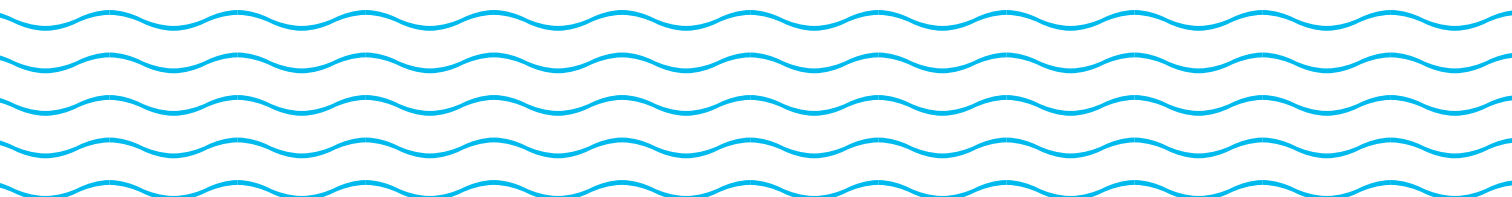
Dersom du har spørsmål eller kommentarer, kontakt oss gjerne via kontaktskjema på www.pts.no, på chat, via meldingsboksen i medlemsportalen eller ring oss på 22 35 89 00.

Postadresse:

Pensjonstrygden for sjømenn
Postboks 516 Sentrum
0105 Oslo

Besøksadresse:

Nedre Vollgate 11, Oslo

DE VIKTIGSTE FORSKJELLENE MELLOM INNETKTSBASERT OG FARTSTIDSBASERT ORDNING:

- **Inntektsbasert ordning** gir pensjonsrett ved 3 års opptjening, mot 12,5 års opptjening i fartstidsbasert ordning.
- **Inntektsbasert ordning** har fleksibelt uttak mellom 62 og 70 år, mens i fartstidsbasert ordning er uttaket et sted mellom 60 og 65 år, avhengig av hvor mange farts måneder som er opptjent etter 40 år.
- I **Inntektsbasert ordning** er utbetalingsperioden minimum 7 år og maksimum 18 år (til fylte 80 år), mens utbetalingsperioden i fartstidsbasert ordning ordinært er mellom 60–65 år og 67 år.
- **Inntektsbasert ordning** gir mulighet til pensjonsgivende opptjening ved siden av pensjonsuttak frem til 70 år, mens pensjonsgivende opptjening stanser ved uttakstidspunkt i fartstidsbasert ordning.
- Ytelsesnivået blir påvirket av lønnsnivå i **inntektsbasert ordning**, mens det er gruppetilhørighet (overordnet eller underordnet) som bestemmer ytelsesnivået i fartstidsbasert ordning.
- Pensjonstillegg og barnetillegg faller bort i **inntektsbasert ordning**.